

„Hangos könyvtár”

Az ismert, különböző közkönyvtárakon kívül van olyan könyvtárunk is, amely ún. Braille-írású könyveket gyűjt. Ez a könyvtár vakok művelődését szolgálja. A könyvtárat 1949 óta tervszerűen fejleszti a Vakok Szövetsége, s ma mintegy 1200 politikai, szépirodalmi és ismeretterjesztő mű található itt, több mint 10 000 kötetben.

A vakok írása a pontírás, amelyet felalálójáról Braille-írásnak neveznek. A Braille-írás megnyitotta a vakok előtt az írás, az olvasás lehetőségét, a tanulás, a művelődés útját, és nagy szerepe van abban, hogy a vakok közül ma már nagyon sokan dolgozhatnak.

A Braille-írásnak óriási előnyei mellett hátrányai is vannak. Ilyen a nagy terjedelem, pl. Siskov Zord folyó c. műve 41 fólió alakú súlyos kötet. Továbbá rendkívül költséges a pontírással készült könyvek előállítására. Egy közepes terjedelmű regény egy példányban való leírása is több ezer forintba kerül. Olvasása pedig sokkal lassúbb és fáradtságosabb a rendes betűnél.

Már csaknem 30 éve ismerjük az ún. „Beszélő könyvek”-et, a gramofonlemezre felvett könyvszövegeket, amelyeket a vakok a lemezek lejátszásával olvashatnak el. A lemezek gyártása azonban nagyon drága. S csak nagy nyelvtérületen jelent megoldást, mivel kis sorozatban nem érdemes előállítani őket.

A magnetofon-technika kifejlődése új lehetőségeket nyitott meg a vakok számára. Szinte önként adódott az a gondolat, hogy magnetofon-szalagra kell olvasni a könyveket. Az utóbbi 5 évben számos országban, így a Szovjetunióban, a Német Demokratikus Köztársaságban, Nyugatnémetországban, Franciaországban, Hollandiában stb. meg is valósították ezt az elképzelést.

Egy „Hangos könyv”-stúdió építését pontos tervezésnek és gondos előkészítésnek kell megelőznie. A lipcsei stúdiót 1956-ban — magyar pénzre átszámítva 6,5 millió forint költséggel építették, és

1960-ban 8 millió forintot fordítottak a korszerűsítésére. Nálunk természetesen ilyen összegekről szó sem lehetett és sokkal egyszerűbb megoldást kellett keresni. Két éve folytak a kísérletek, és 1960-ban a Vakok és Csökkentlátók Szövetsége 170 000 forintos beruházási hitelt kapott a stúdió megépítésére. A vakok egyik budapesti intézetében egy nagyobb szobából képezték ki szigetelőfállal bementőszobát, s a helyiség fennmaradó részeiből készült a gépterem és a raktaár. A stúdió teljesítménye mintegy évi 500 óra felolvasás felvételét teszi lehetővé, egyben a stúdió elvégzi a szükséges egyéb munkákat is, például a szalagok másolását. A felvételkor ugyanis „anyaszalag” készül, és erről készítenek egyszerre öt másolatot. Az „anyaszalagot” nem kölcsönzik.

A „Hangos könyvtár”-ban már folynak a próbafelvételek, és rövidesen hivatalosan is megnyílik. A szalagkölcsönzés kb három hónap múlva indul meg. A könyvtár a szövetség tagjai részére díjmentesen kölcsönöz szalagokat.

A Vakok Szövetségének minden megyében van helyi szervezete. Ezek a szervezetek, valamint a budapesti központ, továbbá azok az intézetek, ahol vakok csoportosan élnek vagy dolgoznak, magnetofon-készüléket kapnak a közeli hónapokban. Így a csoportos hallgatás egészen rövid időn belül megvalósul. Azok a szövetségi tagok, akik saját magnetofonnal rendelkeznek, ugyancsak kölcsönözhetnek „Hangos könyveket”.

A „Hangos Könyvtár” programjának szerves, kiegészítő része az is, hogy olyan olcsó magnetofon-készülékek tervezessenek és gyártassanak, amelyeket a csekély keresettel rendelkező vagy nyugdíjas vakok is meg tudnak vásárolni.

A „Hangos Könyvtár” könyvtárosi segítségére is számít, és pedig a felolvasáshoz szükséges művek kiválasztásában és kölcsönzésében.

Dr. Körner Györgyné

IRODALMI ELŐADÁSSOROZATOT INDÍTOTTA a Borsod Megyei Könyvtár gyermekkönyvtára az elmúlt év decemberében. Az első előadást Borsodi Gyula, miskolci költő tartotta. Az előadásokat havonta szervezi a gyermekkönyvtár, és a *Hazafelé őszi este* c. előadást követi majd a *Gyermeki szüvel*, a *Tél a költészetben*, a *Hazának rendületlenül*, a *Szabadságunkért harcoltak* c. előadás is. 1961 május havában sor kerül egy író-olvasó találkozóra, a tanév végén júniusban pedig egy vidám, tarka irodalmi rejtvényműsort rendez a könyvtár *Irodalomban itt, irodalomban ott* címmel. (O. M.)

ÍRÓ-OLVASÓ TALÁLKOZÓT SZERVEZETT az abaújszántói Járási Könyvtár 1960 december elején Mesterházi Lajos író, Szentiványi Kálmán író és Garai Gábor költő részvételével. A találkozóon sikerült megteremtteni azt a légkört, amikor író és olvasó minden feszélyezettség nélkül beszélget egymással. (O. M.)

A GALLIMARD PÁRIZSI KÖNYVKIADÓ vállalat gondozásában könyv jelent meg „Gérard Philipe” címmel. Anne Philipe összegyűjtött adatait Claude Roy rendezte sajtó alá.